

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Kaanon = mittapuu (kr. κανων)

Raamatun kaanon: uskolle ja elämälle ohjeellisten pyhien kirjoitusten kokoelma (VT 39, UT 27, yht. 66). Kanonisten kirjojen mukaan uskotaan, eletään ja tullaan autuaaksi.

Apokryfi = Raamattuun liittyvä mutta ei ohjeellinen kirja

Antilegomena = kanonisuus ollut joskus kiistanalainen: 2 Piet. 2-3 Joh. Jk. Jd. Hebr. Ilm.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Ilmestyskirja oli alun alkaen tunnustettu kanoniseksi kirjaksi Varhaisen kirkon länsiosassa. Se mainitaan kanonisena kirjana Roomassa n. v. 170 laaditussa kirjaluetelossa, jota kutsutaan löytäjänsä L.A. Muratorin (1740) mukaan ”Muratorin kaanoniksi”: *”Me hyväksymme vain Johanneksen ja Pietarin Ilmestyksen, joskaan jotkut meistä eivät tahdo, että jälkimmäistä luetaan kirkossa.”*

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjan

”Hyväksymme vain Johanneksen ja Pietarin Ilmestyksen, vaikkakin jotkut meistä eivät tahdo jälkimmäistä luettavan kirkossa. Mutta Hermas laati hiljattain meidän aikanamme Rooman kaupungissa ”Paimenen”, kun meidän veljemme piispa Pius oli Rooman kaupungin piispanistuimella. Siitä syystä sitä kyllä pitäisi lukea, mutta sitä ei voi esittää kansalle kirkossa profeettojen joukossa, koska heidän lukunsa on täysi eikä apostolien, koska se on heidän aikansa jälkeen ...” (Canon Muratori n. 170 A.D., 42-46)

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjan

Mainittu Pietarin Ilmestys oli toisen vuosisadan alusta. Sen tekstit löytyivät Egyptistä 1880-luvulla (kreikka) ja 1910 (etiopialainen). Vaikka se oli suosittu, se jäi pois kaanonista siksi, että se oli myöhäinen eikä ollut oikea-oppinen. Myös suosittu, näkyihin perustuva ”Hermaan Paimen” jäi pois kaanonista, koska ei täyttänyt kanonisuuden tuntomerkkejä.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjan

UT:n Kanonisten kirjoitusten tuntomerkit:

- 1. Apostolisuus (historiallinen)**
- 2. Oikeauskoisuus (sisällön apostolisuus)**
- 3. Tunnettu, tunnustettu ja käytetty seurakunnissa (katolisuus)**

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjan

Rooman valtakunnan itäosassa Johanneksen Ilmestystä vastaan puhuivat 2:n vuosisadan karismaattisen montanolaisuuden vastaiset alogit (logoksen hylkääjät), jotka torjuivat myös Johanneksen evankeliumin. He pitivät kirjaa gnostilaisena. Alogien väitteillä evankeliumia ja Johanneksen Ilmestystä vastaan ei kuitenkaan ollut laajaa merkitystä.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Kirkkoisä Origeneen (marttyyri 253/254) koulukunta torjui Ilm:n toisin kuin Origenes itse : Aleksandrian Dionysios Suuri (+ 265), Kaisarean Eusebios, kirkkohistorioitsija (+ 339), Jerusalemin piispa Kyrillos (+ 386). He torjuivat Ilmestyskirjan erityisesti 1000-vuotisen valta-kunnan odotuksen tähden, joka eli vahvasti esim. Egyptissä. Ilmestyskirja puuttui kokonaan Syyrian kirkon kaanonista.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Sanastoa:

Tuhatvuotinen valtakunta = millennium (lat. mille = 1000)

Kiliasmi = usko konkreettiseen tuhatvuotiseen valtakuntaan (kr. Χιλιας = 1000)

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Läntisen kristikunnan lisäksi Ilmestyskirjan kanonisuuden tunnusti Aleksandrian patriarkka Athanasios Suuri (+ 373) v:n 367 pääsiäiskirjeessään. Hänen arvovaltansa idässä oli ylivertainen hänen oppineisuutensa ja tunnustajan rohkeutensa vuoksi. Keisari karkotti Athanasioksen viisi kertaa maanpakoon, koska hän torjui Kristuksen jumaluuden kieltäneen areiolaisten harhaopin.

Athanasioksen uskontunnustus 400-luvulta.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Kristityt hyväksyivät VT:n heprealaisen kaanonin sellaisena kuin juutalaiset oppineet sen olivat vahvistaneet n. 200 e.Kr. – 100 j.Kr. välisenä aikana.

Athanasioksen mainittu v:n 367 pääsiäiskirje sisältää meidän nykyisen UT:n kaanonimme. Se ratifioitiin lännessä Augustinuksen aikana eri kirkolliskokouksissa kuten Karthagossa 397 ja 419.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Kaanonin vahvistaminen ei ollut vapaasti valitseva ja luova vaan käytettyjen kirjojen osalta toteava, ratifioiva tapahtumasarja, jossa yksimielisyys kaanonista kasvoi koko kristikuntaa koskevaksi.

UT:n kaanon oli siten pääosaltaan alusta alkaen varhaisessa kirkossa yhteinen. 400-luvulla olivat myös ns. antilegomena-kirjat löytäneet paikkansa tai pudonneet pois.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

UT:n kaanon oli siis todettu lännessä 300-luvulla sellaiseksi, kuin se on meillä nykyisin.

Itä seurasi samaa tietä 400-luvulla niin, että Johanneksen Ilmestys joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta oli silloin päässyt useimpien idän kirkkojen kaanoniin. Ilmestyskirjalla tuli olemaan huomattava vaikutus esim. Kreikan ortodoksiseen kirkkoon ja sen hurskauteen.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Tohtori Martti Luther (1483-1546) käänsi UT:n saksaksi Wartburgin linnassa v. 1522, kun vaaliruhtinas Fredrik Viisas (+ 1525) oli kaapannut Wormsin valtiopäivillä v. 1521 valtakunnankiroukseen julistetun Wittenbergin yliopiston professorin kotimatalla Wartburgin linnaan suurten metsien taakse turvaan.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Lutherin kanta tuolloin oli kielteinen. Hän kirjoitti: *”Minusta tässä kirjassa on vain yksi ainoa puute, niin etten pidä sitä apostolisena enkä profeetallisena. Apostolit eivät askaroi näyissä, vaan ennustavat selvällä ja kuivalla sanalla. En voi havaita, että se olisi kirjoitettu Pyhän Hengen vaikutuksesta. Minun henkeni ei mukaudu tähän kirjaan.”*

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Luther tutki kaikki antilegomena-kirjat 1520-luvulla ja kirjoitti uuden esipuheen Ilmestyskirjaan v. 1530 Coburgin linnassa Augsburgin valtiopäivien aikana. Hän oli tutkimustensa tuloksena kokonaan muuttanut kantansa v:n 1522 kielteisestä arvostelusta: Ilmestyskirja on profeetallista ja apostolista Jumalan sanaa näkyjen kielellä. Siksi sen oikea selitys on tärkeä. Tämä Lutherin kanta jäi pysyväksi.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Lutherin mukaan historian tapahtumia on verrattava Ilmestyskirjan tekstiin. Mitä paremmin ne sopivat yhteen, sen varmempi on selitys. Siksi selitys jättää aina lopullisen pään auki; tulevaisuuden tapahtumat voivat täyttää tekstin vielä paremmin, kuin miltä tänä päivänä näyttää. Itse asiassa Jumala antaa historian tapahtumilla Ilmestyskirjan parhaan selityksen.

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Coburgin esipuhe v:lta 1530 löytyy suomeksi vanhasta Kirkkoraamatusta (1776) eli Bibliasta. Tässä sen loppusanat: *”Kristus on meidän kanssamme ja tykönämme, jos vielä kaikkein nurjimmasti käy. Niin kuin me tässä kirjassa näemme, että Kristus kaikkein vaivain, petoin ja pahain enkelitten seassa on kuitenkin pyhäinsä kanssa ja tykönä, ja saa viimein voiton.”*

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Johanneksen Ilmestys kanonisena kirjana

Johtopäätös kaikesta edellä sanotusta:

”Nämä sanat ovat vakaat ja todet, ja Herra, profeettain henkien Jumala, on lähettänyt enkelinsä näyttämään palvelijoilleen, mitä pian tapahtuman pitää. Ja katso, minä tulen pian. Autuas se, joka ottaa tämän kirjan ennustuksen sanoista vaarin.” (Ilm. 22:6-7)